

[Per Federspiel.]

ninger. Det vil enhver ordening have, der fjerner skranker for samhandelen mellem landene; det må nødvendigvis føre til en forøget aktivitet over landegrænserne. Men det løser, som hr. Per Hækkerup også nævnte, ikke det europæiske problem. I den situation, som nu foreligger, må vi se i øjnene, at det simpelt hen ikke lader sig gøre at bevare både fordelene ved EFTA-samarbejdet og fordelene ved en indtræden i Fællesskabet. Det kan ikke nytte at foregøgle sig, at vi kan beholde EFTA som en eller anden slags reminiscens samtidig med en indtræden i Fællesskabet. Men vi må håbe, at et så stort antal EFTA-lande som overhovedet muligt — og dér ligger jo som jeg sagde før, den politiske situation helt anderledes end i 1961 — vil kunne finde deres vej ind i Fællesskabet enten som medlemmer eller som associerede.

Jeg skal ikke komme ind på det, der så ofte har været nævnt om EFTAs mangler: at sammenslutningen alene er begrænset til industrien og ikke ser økonomien som en helhed, men ganske udelukker landbruget fra frihandelsmarkedets virkninger.

På det politiske område kastede statsministeren jo i sin tale i Strasbourg i fjor et nyt element ind i dansk Europapolitik, nemlig den nordiske samling om tilnærmelse til fællesmarkedet. For de fleste stod det vel dengang uklart, hvad meningen med disse bemærkninger egentlig var, om det skulle være et alternativ til Danmarks hidtidige binding til Storbritannien i Europapolitiken, eller om det betød en ny binding — med andre ord, at det skulle være en betingelse for vor indtræden, at både Storbritannien og de nordiske lande samtidig indtrådte. Begge dele harmonerede dårligt med statsministerens hovedpunkt i talen, nemlig at nu kunne vi ikke vente længere.

Nu må jeg forstå det sådan, at det er gjort klart fra regeringens side gennem handelsministerens udtalelser, at Danmark ikke i de kommende forhandlinger anser sig for at være bundet til kun at handle sammen med de andre nordiske lande, og på dette punkt har jeg forstået, at hr. Per Hækkerup også er enig. Selvfølgelig ville det ud fra mange synspunkter, som det vil være helt overflødigt at komme ind på, være ønskeligt, hvis de nordiske lande kunne gå ind i

Fællesskaberne samlet. Fra dansk side må vi have fuld forståelse for de hypoteker, der af historiske grunde hviler på svensk udenrigspolitik, og som måske endnu et stykke tid kan vanskeliggøre det for Sverige at søge fuldt medlemskab. Jeg tror, den politiske udvikling i Europa vil vise, at den svenske frygt for politiske bindinger, som på afgørende måde strider mod hidtidig svensk udenrigspolitik, er stærkt overdrevet. Det franske særstandpunkt inden for den atlantiske alliance og Frankrigs udtræden af de integrerede NATO-styrker må vel give anledning til nye vurderinger i Sverige. Den franske politik har ikke på dette punkt forstyrret Fællesskabets udvikling. Også her gælder statsministerens udtalelser om, at vi ikke kan vente, og jeg er ikke i tvivl om, at man fra svensk side vil forstå, at der ikke er noget unordisk i, at vi fra dansk side må give tilslutning til Fællesskabet prioritet frem for det nordiske samarbejde, hvor meget vi end må stræbe for, at det nordiske samarbejde kan bevares, som det jo har kunnet bevares uanset vore forskellige tilhørsforhold til Atlantpagten.

Sveriges Europapolitik har altid været nært knyttet til hensynet til Finland, men også her er situationen blevet en anden end i 1961. Voksende afspænding og den forståelse, som uanset de traditionelle skældsord, der stadig lyder fra Moskva over for vestens kapitalister, utvivlsomt er til stede i Rusland for de vestlige sammenslutningers absolut fredelige karakter, skulle alt sammen danne muligheder for, at der for Finlands vedkommende vil kunne træffes ordninger med Fællesskaberne af nogenlunde samme karakter som FIN-EFTA, forbindelsen mellem Finland og EFTA. På disse punkter må vi naturligvis fra dansk side under forhandlingerne støtte bestræbelserne for at sikre både Sveriges og Finlands bedst mulige stilling, men andet og mere kan vi ikke fra dansk side gøre, og det ville være at stikke blår i øjenene at give udtryk for, at vi kan opnå mere.

Det må altså være klart, at vore forhandlinger ikke kan sigte på at få gennemført nogen som helst ændringer i systemet i forbindelse med vor indtræden. Både politisk og økonomisk må vi tage tingene, som de er. At der må foretages visse ændringer i Romtraktatens regler om stemme-